

УДК 51(079.1)
I-89

Навчальне видання

ІСТЕР Олександр Семенович
ЄРГІНА Оксана Володимирівна

**ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ ДЛЯ АТЕСТАЦІЙНИХ ПИСЬМОВИХ РОБІТ
З МАТЕМАТИКИ**

9 КЛАС

Рецензенти: *О.М. Герасимович*, методист з математики НМЦ природничо-математичної освіти і технологій ШПО КУ імені Бориса Грінченка;
О.І. Проскура, учитель вищої категорії, учитель-методист, директор Київської гімназії східних мов № 1.

Істер О.С.

I-89 Збірник завдань для атестаційних письмових робіт з математики : для загальноосвіт. навч. закл. : 9-й кл. / О.С. Істер, О.В. Єргіна. — Київ : Генеза, 2017. — 32 с. + 8 с. вкладка : іл.

ISBN 978-966-11-0771-6.

Цей збірник призначено для підготовки та проведення державної підсумкової атестації з математики в основній школі. Він містить 12 варіантів атестаційних робіт, з яких кожен чотири є однотипними. Зміст усіх завдань відповідає державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з математики.

УДК 51(079.1)

ISBN 978-966-11-0771-6

© Істер О.С., Єргіна О.В., 2017
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Цей посібник може бути використано як для підготовки до ДПА, так і для її проведення. Він містить 12 варіантів атестаційних письмових робіт, з яких варіанти № 1–4, варіанти № 5–8 та варіанти № 9–12 — однотипні.

Кожен з варіантів містить 21 тестове завдання (19 завдань за програмою для загальноосвітніх навчальних закладів і 2 завдання за програмою для шкіл з поглибленим вивченням математики). Завдання відрізняються між собою за формою та рівнем складності. Зміст завдань кожного з варіантів відповідає державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з математики.

Під час використання збірника немає потреби друкувати бланки відповідей, оскільки кожен з варіантів є відрізним аркушем, що містить не лише умови всіх завдань, а й місце для внесення відповідей до завдань 1–16. Отже, кожен варіант одночасно є бланком відповідей, який після заповнення і виконання роботи підкладається до основної роботи, тобто до проштампованих навчальним закладом і підписаних учнями аркушів у клітинку, на яких вони записують розв'язання завдань 17–19 (або 17–21).

Щодо обсягу атестаційної роботи та часу на її виконання

Учні загальноосвітніх класів виконують усі завдання 1–19 атестаційної письмової роботи.

Учні класів з поглибленим вивченням математики — усі завдання 1–21.

Час на виконання атестаційної письмової роботи з математики складає 135 хвилин для учнів загальноосвітніх класів та 180 хвилин для учнів класів з поглибленим вивченням математики.

Указані рекомендації щодо кількості завдань та часу на їх виконання є орієнтовними, їх можна корегувати залежно від особливостей навчального процесу у кожному конкретному загальноосвітньому закладі.

Щодо структури та оцінювання завдань атестаційної роботи

Завдання 1–12 — це тестові завдання закритого типу на вибір однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Таблицю для внесення відповідей до них розміщено поряд з умовами цих завдань.

Кожне із завдань 1–12 вважається виконаним правильно, якщо в таблиці для відповідей до кожного завдання вказано тільки одну літеру, що, на думку учня, є правильним варіантом відповіді. Будь-яких міркувань, що пояснюють цей вибір, учень наводити не повинен. Кожне правильно виконане завдання 1–12 оцінюється в 1 бал.

Якщо учень бажає внести зміни в уже записану відповідь до якогось із завдань 1–12, то він має замалювати клітинку з неправильною відповіддю та зробити позначку в тій клітинці, що відповідатиме правильній, на його думку, відповіді.

Завдання 13–16 — це тестові завдання відкритої форми з короткою відповіддю. До кожного із цих завдань є рядок для запису відповіді. Кожне із завдань 13–16 вважається виконаним правильно, якщо у вказаний рядок записано тільки правильну відповідь (наприклад, число, вираз, проміжок тощо). Усі необхідні обчислення, малюнки, перетворення під час розв'язання цих завдань учні виконують на чернетках.

Правильне розв'язання кожного із завдань 13–16 оцінюється у 2 бали. Якщо до завдання записано правильну відповідь, за це нараховується 2 бали, якщо ж відповідь є неправильною, бали за таке завдання не нараховуються. Часткове виконання такого завдання (наприклад, якщо учень правильно знайшов один з двох коренів рівняння або розв'язків системи рівнянь) оцінюється в 1 бал.

Якщо учень бажає внести зміни до якогось із завдань 13–16, він має закреслити відповідний запис і поряд записати інший.

Завдання 17–19 та 20, 21 — завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Кожне із цих завдань вважається виконаним правильно, якщо учень навів розгорнутий запис розв'язання з обґрунтуванням кожного його етапу та прийшов до правильної відповіді.

Завдання 17–19 (або 17–21) учні виконують на окремих аркушах зі штампом загальноосвітнього навчального закладу, до яких у кінці роботи підкладається відрізний аркуш з виконаними завданнями 1–16. Формулювання завдань 17–21 учні не переписують, а лише вказують їх номер.

Правильне розв'язання завдання 17 оцінюється в 4 бали, а кожного із завдань 18–21 — у 6 балів.

Оцінювання завдань 17–21 пропонуємо здійснювати за критеріями, наведеними в таблиці 1.

Таблиця 1

Дії учня	Відповідна кількість балів за завдання	
	Максимальний бал — 6	Максимальний бал — 4
Отримав правильну відповідь і навів повне обґрунтування розв'язання	6 балів	4 бали
Отримав правильну відповідь, але вона недостатньо обґрунтована або розв'язання містить незначні недоліки	5 балів	3 бали
Отримав відповідь, записав правильний хід розв'язання, але в процесі розв'язування припустився помилки обчислювального або логічного (при обґрунтуванні) характеру	4 бали	
Суттєво наблизився до правильного кінцевого результату або в результаті знайшов лише частину правильної відповіді	3 бали	2 бали
Розпочав розв'язувати правильно, але в процесі розв'язування припустився помилки в виставленні необхідного твердження чи формули	2 бали	1 бал
Лише почав правильно розв'язувати завдання або почав неправильно, але наступні етапи розв'язування виконав правильно	1 бал	
Розв'язання не відповідає жодному з наведених вище критеріїв	0 балів	0 балів

Виправлення і закреслення в оформленні розв'язання завдань 17–21, якщо їх зроблено акратно, не є підставою для зниження оцінки.

Про наведені критерії вчитель має повідомити учнів завчасно.

Щодо переведення оцінки в балах в оцінку за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів

Сума балів, нарахованих за виконання атестаційної письмової роботи, переводиться в оцінку за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів за спеціальною шкалою.

Для учнів загальноосвітніх класів максимально можлива сума балів за атестаційну роботу становить 36 (див. таблицю 2). Відповідність кількості набраних учнем балів оцінці за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів наведено в таблиці 4.

Для учнів класів з поглибленим вивченням математики максимально можлива сума балів за атестаційну роботу становить 48 (див. таблицю 3). Відповідність кількості набраних учнем балів оцінці за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів наведено в таблиці 5.

Таблиця 3

Таблиця 2

Номери завдань	Кількість балів	Усього
1–12	по 1 балу	12 балів
13–16	по 2 бали	8 балів
17	4 бали	4 бали
18, 19	по 6 балів	12 балів
Сума		36 балів

Номери завдань	Кількість балів	Усього
1–12	по 1 балу	12 балів
13–16	по 2 бали	8 балів
17	4 бали	4 бали
18, 19	по 6 балів	12 балів
20, 21	по 6 балів	12 балів
Сума		48 балів

Таблиця 4

Кількість набраних балів	Оцінка за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів
0–2	1
3–4	2
5–6	3
7–8	4
9–10	5
11–12	6
13–16	7
17–20	8
21–24	9
25–28	10
29–32	11
33–36	12

Таблиця 5

Кількість набраних балів	Оцінка за 12-бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів
0–3	1
4–6	2
7–9	3
10–12	4
13–15	5
16–18	6
19–23	7
24–28	8
29–33	9
34–38	10
39–43	11
44–48	12

ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ І ОФОРМЛЕННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Зразок виконання завдань атестаційної роботи й оформлення відповідей до них розглянемо на прикладі одного з варіантів.

Завдання 1–12 мають по чотири варіанти відповідей, з яких тільки **ОДИН** є **ПРАВИЛЬНИМ**. Оберіть і позначте правильний варіант відповіді в таблиці.

1. Яке із чисел 2; 5; 8 є коренем рівняння $2x - 3 = 7$?

А) 2; Б) 5; В) 8; Г) жодне.

Розв'язання. Оскільки $2 \cdot 2 - 3 = 1 \neq 7$; $2 \cdot 5 - 3 = 7$; $2 \cdot 8 - 3 = 13 \neq 7$,
то число 5 є коренем рівняння.

Відповідь: Б.

2. Укажіть найбільший спільний дільник чисел 80 і 48.

А) 8; Б) 12; В) 16; Г) 240.

Розв'язання. $80 = 2^4 \cdot 5$; $48 = 2^4 \cdot 3$. Тому НСД (80; 48) = $2^4 = 16$.

Відповідь: В.

Завдання 1–12 мають по чотири варіанти відповідей, з яких тільки ОДИН є ПРАВИЛЬНИМ. Оберіть і позначте правильний варіант відповіді в таблиці.

1. Яку частину круга заштриховано на малюнку?

- А) $\frac{5}{8}$; Б) $\frac{3}{8}$; В) $\frac{5}{3}$; Г) $\frac{3}{5}$.

2. Скільки кілограмів сушених слив отримують з 8 кг свіжих, якщо з 10 кг свіжих слив отримали 1,5 кг сушених?

- А) 1,1 кг; Б) 1,4 кг; В) 1,2 кг; Г) 0,8 кг.

3. Укажіть рівняння, коренем якого є число -7 .

- А) $0x = -7$; Б) $8x = -56$; В) $8x = 56$; Г) $8x = -48$.

4. Спростіть вираз $(2m - x)(2m + x) + x^2$.

- А) $4m^2 + 2x^2$; Б) $2m^2$; В) $4m^2 - 2x^2$; Г) $4m^2$.

5. Виконайте дію $4\sqrt{5} - \sqrt{5}$.

- А) 4; Б) $3\sqrt{5}$; В) $4\sqrt{5}$; Г) 0.

6. Укажіть число, що дорівнює значенню виразу $\left(\frac{1}{2}\right)^8 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^5$.

- А) $-\frac{1}{8}$; Б) $-\frac{1}{6}$; В) 8; Г) 6.

7. Розв'яжіть нерівність $x^2 - 49 > 0$.

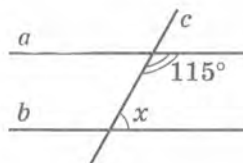
- А) $(-\infty; 7)$; Б) $(-\infty; -7] \cup [7; +\infty)$;
В) $(-\infty; -7) \cup (7; +\infty)$; Г) $(-7; 7)$.

8. У ящику є 30 пронумерованих від 1 до 30 жетонів. Яка ймовірність того, що номер навмання взятого жетона буде кратним числу 7?

- А) $\frac{2}{15}$; Б) $\frac{1}{10}$; В) $\frac{1}{30}$; Г) $\frac{1}{6}$.

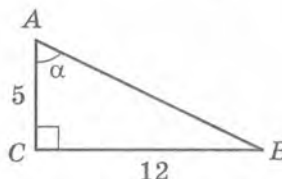
9. Прямі a і b паралельні, c – січна. Тоді $\angle x = \dots$

- А) 55° ; Б) 115° ;
В) 75° ; Г) 65° .

10. За заданим малюнком знайдіть $\cos \alpha$.

- А) $\frac{5}{12}$; Б) $\frac{5}{13}$;
В) $\frac{12}{13}$; Г) $\frac{13}{5}$.

11. Знайдіть координати середини відрізка CD , якщо $C(4; -1)$, $D(-8; 7)$.

- А) $(-2; 3)$; Б) $(-4; 6)$; В) $(3; -2)$; Г) $(2; -3)$.

12. Площа круга, вписаного у квадрат, дорівнює $16\pi \text{ см}^2$. Знайдіть сторону квадрата.

- А) 1 см; Б) 4 см; В) 8 см; Г) 2 см.

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Розв'яжіть завдання 13–16 і запишіть відповідь до кожного у відведений для цього рядок.

13. Спростіть вираз: $\left(\frac{x-2y}{x^2+2xy} - \frac{x+2y}{x^2-2xy} \right) : \frac{4y^2}{4y^2-x^2}$.

Відповідь: _____

14. Знайдіть найбільше ціле значення x , при якому різниця дробів $\frac{16-3x}{3}$ і $\frac{3x+7}{4}$ є додатною.

Відповідь: _____

15. Знайдіть область значень функції $y = 3x^2 - 6x + 1$.

Відповідь: _____

16. При яких значеннях m вектори $\vec{a}(2m; -1)$ і $\vec{b}(-8; m)$ колінеарні?

Відповідь: _____

Розв'яжіть завдання 17–19 та запишіть розв'язання кожного з повним обґрунтуванням послідовності логічних кроків і дій, посиланнями на математичні твердження та факти, з яких випливає той чи інший висновок. Якщо потрібно, проілюструйте розв'язання схемами, графіками, таблицями.

17. З міста A в місто B виїхав велосипедист. Через 3 год у тому самому напрямі з міста A виїхав мотоцикліст і прибув у місто B одночасно з велосипедистом. Знайдіть швидкість велосипедиста, якщо вона менша за швидкість мотоцикліста на 45 км/год, а відстань між містами дорівнює 60 км.

18. Розв'яжіть систему рівнянь:
$$\begin{cases} x + xy + 3y = 3, \\ 2x - xy - y = -2. \end{cases}$$

19. Кути паралелограма відносяться як 2:3. Знайдіть кут між висотами паралелограма, проведеними з вершини гострого кута.

Завдання 20 та 21 виконують лише учні класів з поглибленим вивченням математики.

Розв'яжіть завдання 20, 21 та запишіть розв'язання кожного з повним обґрунтуванням послідовності логічних кроків і дій, посиланнями на математичні твердження та факти, з яких випливає той чи інший висновок. Якщо потрібно, проілюструйте розв'язання схемами, графіками, таблицями.

20. Доведіть, що коли $x > 0$, $y > 0$, $z > 0$, то $\left(1 + \frac{y}{x}\right)\left(1 + \frac{z}{y}\right)\left(1 + \frac{x}{z}\right) \geq 8$.

21. Середня лінія трапеції дорівнює 4 см, а кути при одній з основ – 20° і 70° . Знайдіть основи трапеції, якщо відрізок, що сполучає їх середини, дорівнює 1 см.